

különböző alkalmazási lehetőségeinek kutatása.

/Information. Part 1. News, Sources, Profiles, 6.k. 2.sz. 1974.
37 p./

Kibővítve jelenik meg az ASC Forum

Az ASIS /American Society for Information Science = Amerikai Tájékoztatótudományi Társaság/ Kiadói Bizottsága jóváhagyta az ASIS és az ASC /American Society for Cybernetics = Amerikai Kibernetikai Társaság/ megállapodását, mely szerint az ASIS közreműködik az ASC negyedévi folyóirata, az ASC Forum bővítésében.

Az ASIS fogja végezni ezentúl a folyóirat előállításával és terjesztésével kapcsolatos tennivalókat, míg a folyóirat kiadói és szerkesztői tevékenysége továbbra is elsősorban az ASC feladata marad. Az új, kibővített ASC Forum első száma 1974. júliusában jelent meg.

Ezzel egyidőben jelentős mértékben kiszélesítették az ASC Forum szerkesztőbizottságát, hogy képviselve legyen benne a kibernetikának, ennek az új és gyorsan fejlődő tudománynak minden felhasználói területe.

/ASIS Newsletter, 13.k. 5.sz. 1974. p.1./

Mit mondanak a tudományos folyóiratok a tudományos folyóiratokról

Több mint egy évtizede, hogy az ISI /Institut for Scientific Information = Tudományos Tájékoztatói Intézet/ létrehozta és közreadta az SCI /Science Citation Index = Természettudományos Hivatkozási Index/ szolgáltatást. Az SCI folyóiratbázisa a kezdeti 600-ról 2400-ra fejlődött. Az ISI jelentése szerint nagyjából ennyi a világ vezető műszaki és tudományos folyóiratainak száma. Ez a becslés elsősorban az angol nyelvű irodalmat veszi számításba. Ha a szláv és német

nyelvű, valamint a műszaki, gazdasági lapokat szélesebb körben feldolgozóná, ez a szám legalább a kétszeresére növekedne.

Az SCI három részből áll:

a Source Index /Forrás mutató/ a folyóiratcikkek teljes bibliográfiai leírását közli az első szerző nevének betűrendjében;

a Citation Index /Hivatkozási mutató/ a forrásként szereplő cikk bibliográfiai hivatkozásai, lábjegyzetei első szerzőjének a felsorolása a forrás-cikk rövid leírásával egyetemben;

a Permutated Subject Index /Permutált tárgymutató/ a forrás-cikkből kiemelt releváns szavak permutált tárgymutatója.

Az SCI negyedévente jelenik meg, évente és ötévente kumulálva. A mágnesszalagon tárolt adatbázis 1972-re több mint 2 millió forrás-cikket és több mint 36 millió hivatkozást tartalmaz.

Az SCI gyors választ tud adni arra, hogy: hol, ki hivatkozott a kérdéses cikke az irodalomban. A szakírók, kutatók felhasználhatják annak megállapítására is, hogy munkájukat alkalmazták vagy bírálták-e mások, mintegy kommunikációs visszacsatolást teremt a tudományos világban a szerzők között fennálló szellemi kapcsolat elve alapján. Mondhatni: az egyének közötti kapcsolat grafikus ábrázolását nyújtja.

Az SCI adatbázisának felhasználásával hasonló viszonyt létesítettek a folyóiratok között a fentiekhez hasonló elv alapján: minél gyakrabban hivatkoznak bizonyos folyóiratokban közölt cikkekre, a tudományos világ közvéleménye annál inkább elismeri e folyóiratokat hasznos információhordozóként.

Nehéz feladat valamely tudományos vagy műszaki folyóirat jelentőségét megállapítani. Ezt pl. a könyvtárak szerzeményezői jól tudják, különösen akkor, ha pénzügyi kereteik szűkre szabottak. A közlemények azonban sokat elárulnak az azokat közlétező folyóiratról, és ennek mintegy igazolásául életre hívták az ISI Journal Citation Report, JCR /Beszámoló folyóirat-hivatkozásokról/ c. kiadványt. A JCR a következő kérdésekre válaszol: Milyen gyakran történt egy folyóiratra hivatkozás; mely folyóiratok hivatkoztak rá és hány alkalommal; az adott folyóirat milyen folyóiratokra hivatkozott és milyen gyakorisággal. A vizsgált időszakban /1969. év utolsó negyede/ a 2000 címből 85%-ra történt hivatkozás és 300 cím alkotta a hivatkozások 50%-át.

A JCR összeállításánál az 1969. utolsó negyedében begyűjtött hivatkozásokat /928 tétel/ lehívták az adattárból, e célra szolgáló kereső programmal kiválasztották, ill. meghatározták, hogy egy bizonyos folyóiratot hány alkalommal idéztek, továbbá mennyi a folyóiratokban a hivatkozások száma. Ezenkívül még azt is hozzátették, a folyóiratok hány alkalommal hivatkoztak más folyóiraatra és egymásra.

A JCR és a folyóirat-hivatkozási minták használhatósága nagymértékben függ az igénybe vevő szándékától és értelmességétől. Az ISI re-

méli, hogy elengedhetetlen munkaeszközt bocsát rendelkezésre, mely alkalmas a folyóiratok értékelésére

könyvtárosoknak, hogy megállapíthassák az általános és szakfolyóiratok szükséges körét valamely állományban; a régebbi kiadású folyóiratok optimális keretét; a folyóiratkölcsonzési és fotomásolási politikát;

kutatóknak, hogy különbséget tudjanak tenni egy adott tárgykörben az ismert és kevésbé ismert szaklapok között; megtudják, milyen hosszsan él egy folyóirat hivatkozási forrásként; megállapíthassák a primer érdeklődésre számot tartó folyóiratokat, valamint azokat, melyekben érdemes publikálni;

folyóiratkiadóknak segítséget nyújt a kiadási politikában;

a tudománypolitikáért felelősök kiolvashatják belőle a kutatás arculatát, valamint a kutatások inter- és multidiszciplináris jellegét; megállapíthatják pl. a folyóiratkiadás szubvenció szükségletét, vagy a könyvtári beszerzési kereteket.

/IEEE Transactions on Professional Communication, PC-16.k.4.sz. 1973.dec. p.200-203./

Az ISI új szolgáltatása: a SCISEARCH

Az ISI /Institute for Scientific Information = Tudományos Tájékoztatási Intézet/ közölte, hogy a System Development Corp., SDC /Rendszer Fejlesztési Vállalat/-al együttműködésben 1974. július 1-től a kutatók, klinikai szakemberek részére mintegy 1100 biológiai, biofizikai, orvostudományi folyóirat feldolgozása alapján SCISEARCH néven új számítógépes szolgáltatást ad közre. Az új ISI szolgáltatás az USA-ban és Canadában on-line lehívható, azaz közvetlenül hozzáférhető. A szolgáltatás az 1972. óta közreadott folyóiratokból feltárt mintegy 400 000 tétellel indul, és ez a szám havonta kb. 16 000-rel gyarapszik mindaddig, amíg az adattár az éves gyarapodásokkal együtt eléri az 1,5 millió tételt, illetve anyaga magába nem foglalja az utolsó két és fél év szakirodalmát. /Cím: Weinstock, Melvin, Chestnut Street, Philadelphia, Pa. 19106./

/ASIS Newsletter, 13.k. 6.sz. 1974.jun. p.4./

